

Bài 3: Tính đạo hàm của các hàm số sau:

- a). $y = (x^7 + x)^2$ b). $y = (2x^3 - 3x^2 - 6x + 1)^2$ c). $y = (1 - 2x^2)^3$
d). $y = (x - x^2)^{32}$ e). $y = (x^2 + x + 1)^4$ f). $y = (x^2 - x + 1)^3 \cdot (x^2 + x + 1)^2$
g). $y = \left(\frac{2x+1}{x-1}\right)^3$ h). $y = \frac{1}{(x^2 - x + 1)^5}$ k). $y = \frac{(2-x^2)(3-x^3)}{1-x+x^2}$
l). $y = (1+2x)(2+3x^2)(3-4x^3)$

LỜI GIẢI

a). $y = (x^7 + x)^2$. Sử dụng công thức $(u^a)' = a \cdot u^{a-1} \cdot u'$ (với $u = x^7 + x$)

$$y' = 2(x^7 + x) \cdot (x^7 + x)' = 2(x^7 + x)(7x^6 + 1)$$

b). $y = (2x^3 - 3x^2 - 6x + 1)^2$. Sử dụng công thức $(u^a)'$ với $u = 2x^3 - 3x^2 - 6x + 1$

$$y' = 2(2x^3 - 3x^2 - 6x + 1)(2x^3 - 3x^2 - 6x + 1)' = 2(2x^3 - 3x^2 - 6x + 1)(6x^2 - 6x + 6).$$

c). $y = (1 - 2x^2)^3$. Sử dụng công thức $(u^a)'$ với $u = 1 - 2x^2$

$$y' = 3(1 - 2x^2)^2 (1 - 2x^2)' = 3(1 - 2x^2)^2 (-4x) = -12x(1 - 2x^2)^2.$$

d). $y = (x - x^2)^{32}$. Sử dụng công thức $(u^a)'$ với $u = x - x^2$

$$y' = 32(x - x^2)^{31} \cdot (x - x^2)' = 32(x - x^2)^{31} \cdot (1 - 2x)$$

e). $y = (x^2 + x + 1)^4$. Sử dụng công thức $(u^a)'$ với $u = x^2 + x + 1$

$$y' = 4(x^2 + x + 1)^3 \cdot (x^2 + x + 1)' = 4(x^2 + x + 1)^3 \cdot (2x + 1)$$

f). $y = (x^2 - x + 1)^3 \cdot (x^2 + x + 1)^2$

Đầu tiên sử dụng quy tắc nhân.

$$y' = \left[(x^2 - x + 1)^3 \right]' (x^2 + x + 1)^2 + \left[(x^2 + x + 1)^2 \right]' (x^2 - x + 1)^3.$$

Sau đó sử dụng công thức $(u^a)'$

$$y' = 3(x^2 - x + 1)^2 (x^2 - x + 1)' (x^2 + x + 1) + 2(x^2 + x + 1)(x^2 + x + 1)' (x^2 - x + 1)^3$$

$$y' = 3(x^2 - x + 1)^2 (2x - 1)(x^2 + x + 1) + 2(x^2 + x + 1)(2x + 1)(x^2 - x + 1)^3$$

$$y' = (x^2 - x + 1)^2 (x^2 + x + 1) \left[3(2x - 1)(x^2 + x + 1) + 2(2x + 1)(x^2 - x + 1) \right].$$

$$g) y = \left(\frac{2x+1}{x-1}\right)^3$$

Bước đầu tiên sử dụng $(u^a)'$, với $u = \frac{2x+1}{x-1}$

$$y' = 3 \cdot \left(\frac{2x+1}{x-1}\right)^2 \cdot \left(\frac{2x+1}{x-1}\right)' = 3 \cdot \left(\frac{2x+1}{x-1}\right)^2 \cdot \frac{-1}{(x-1)^2} = -\frac{3(2x+1)^2}{(x-1)^4}.$$

$$h). y = \frac{1}{(x^2 - x + 1)^5}$$

Đầu tiên sử dụng công thức $\left(\frac{1}{u}\right)'$ với $u = (x^2 - x + 1)^5$

$$y' = -\frac{\left((x^2 - x + 1)^5\right)'}{\left((x^2 - x + 1)^5\right)^2} = \frac{-5(x^2 - x + 1)^4 \cdot (x^2 - x + 1)'}{(x^2 - x + 1)^{10}} = -\frac{5(2x - 1)}{(x^2 - x + 1)^6}$$

$$k). y = \frac{(2 - x^2)(3 - x^3)}{1 - x + x^2}$$

Đầu tiên sử dụng $\left(\frac{u}{v}\right)'$

$$y' = \frac{\left[(2 - x^2)(3 - x^3)\right]' \cdot (1 - x + x^2) - (1 - x + x^2)' \cdot (2 - x^2)(3 - x^3)}{(1 - x + x^2)^2}$$

$$\begin{aligned} \text{Tính } \left[(2 - x^2)(3 - x^3)\right]' &= (2 - x^2)'(3 - x^3) + (3 - x^3)'(2 - x^2) \\ &= -2x(3 - x^3) - 3x^2(2 - x^2) = 5x^4 - 6x^2 - 6x. \end{aligned}$$

$$\text{Vậy } y' = \frac{(5x^4 - 6x^2 - 6x)(1 - x + x^2) - (-1 + 2x)(2 - x^2)(3 - x^3)}{(1 - x + x^2)^2}$$

$$l). y = (1 + 2x)(2 + 3x^2)(3 - 4x^3)$$

$$y' = (1 + 2x)'(2 + 3x^2)(3 - 4x^3) + (1 + 2x)(2 + 3x^2)'(3 - 4x^3) + (1 + 2x)(2 + 3x^2)(3 - 4x^3)'$$

$$y' = 2(2 + 3x^2)(3 - 4x^3) + (1 + 2x)(6x)(3 - 4x^3) + (1 + 2x)(2 + 3x^2)(-12x^2).$$

Bài 4: Tính đạo hàm của các hàm số sau:

a). $y = x^2 + x\sqrt{x} + 1$

b). $y = \sqrt{1 + 2x - x^2}$

c). $y = \sqrt{x^2 + 1} - \sqrt{1 - x^2}$

d). $y = \sqrt{\frac{x^2 + 1}{x}}$

e). $y = \left(\frac{1 - \sqrt{x}}{1 + \sqrt{x}}\right)$

f). $y = \sqrt{x - 1} + \frac{1}{\sqrt{x - 1}}$

g). $y = \left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}\right)^5$

h). $y = \frac{1 + x}{\sqrt{1 - x}}$

i). $y = \sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x}}}$

k). $y = \frac{4x + 1}{\sqrt{x^2 + 2}}$

l). $y = \sqrt{\frac{x^3}{x - 1}}$

m). $y = \sqrt{(x - 2)^3}$ n) $y = (1 + \sqrt{1 - 2x})^3$

LỜI GIẢI

a). $y = x^2 + x\sqrt{x} + 1$

$$y' = (x^2)' + (x\sqrt{x})' + 1' = 2x + x' \cdot \sqrt{x} + (\sqrt{x})' \cdot x = 2x + \sqrt{x} + \frac{1}{2\sqrt{x}} \cdot x = 2x + \frac{3\sqrt{x}}{2}.$$

b). $y = \sqrt{1 + 2x - x^2}$. Sử dụng công thức $(\sqrt{u})'$ với $u = 1 + 2x - x^2$

$$y' = \frac{(1+2x-x^2)'}{\sqrt{1+2x-x^2}} = \frac{1-x}{\sqrt{1+2x-x^2}}.$$

c). $y = \sqrt{x^2+1} - \sqrt{1-x^2}$

$$y' = (\sqrt{x^2+1})' - (\sqrt{1-x^2})' = \frac{(x^2+1)'}{2\sqrt{x^2+1}} - \frac{(1-x^2)'}{2\sqrt{1-x^2}} = \frac{x}{\sqrt{x^2+1}} + \frac{x}{\sqrt{1-x^2}}.$$

d). $y = \sqrt{\frac{x^2+1}{x}}$. Sử dụng công thức $(\sqrt{u})'$ với $u = \frac{x^2+1}{x}$

$$y' = \frac{1}{2\sqrt{\frac{x^2+1}{x}}} \cdot \left(\frac{x^2+1}{x}\right)' = \frac{1}{2\sqrt{\frac{x^2+1}{x}}} \left(1 - \frac{1}{x^2}\right)$$

e). $y = \left(\frac{1-\sqrt{x}}{1+\sqrt{x}}\right)$. Đầu tiên sử dụng công thức $(u^\alpha)'$ với $u = \frac{1-\sqrt{x}}{1+\sqrt{x}}$

$$y' = 2 \left(\frac{1-\sqrt{x}}{1+\sqrt{x}}\right) \cdot \left(\frac{1-\sqrt{x}}{1+\sqrt{x}}\right)'$$

$$\begin{aligned} \text{Tính } \left(\frac{1-\sqrt{x}}{1+\sqrt{x}}\right)' &= \frac{(1-\sqrt{x})'(1+\sqrt{x}) - (1+\sqrt{x})'(1-\sqrt{x})}{(1+\sqrt{x})^2} \\ &= \frac{\frac{-1}{2\sqrt{x}}(1+\sqrt{x}) - \frac{1}{2\sqrt{x}}(1-x)}{(1+\sqrt{x})^2} = \frac{-1}{\sqrt{x}(1+\sqrt{x})^2} \end{aligned}$$

$$\text{Vậy } y' = 2 \left(\frac{1-\sqrt{x}}{1+\sqrt{x}}\right) \cdot \frac{-1}{\sqrt{x}(1+\sqrt{x})^2}.$$

f). $y = \sqrt{x-1} + \frac{1}{\sqrt{x-1}}$

$$y' = (\sqrt{x-1})' + \left(\frac{1}{\sqrt{x-1}}\right)' = \frac{1}{2\sqrt{x-1}} + \frac{-(\sqrt{x-1})'}{(\sqrt{x-1})^2} = \frac{1}{2\sqrt{x-1}} + \frac{-1}{2\sqrt{x-1}(x-1)}.$$

g). $y = \left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}\right)^5$. Bước đầu tiên sử dụng $(u^\alpha)'$ với $u = \sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}$

$$\begin{aligned} y' &= 5 \left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}\right)^4 \cdot \left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}\right)' = 5 \left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}\right)^4 \cdot \left(\frac{1}{2\sqrt{x}} + \frac{(\sqrt{x})'}{(\sqrt{x})^2}\right) \\ &= 5 \left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}\right)^4 \left(\frac{1}{2\sqrt{x}} + \frac{1}{2\sqrt{x} \cdot x}\right) \end{aligned}$$

$$\text{h). } y = \frac{1+x}{\sqrt{1-x}}. \text{ Sử dụng } \left(\frac{u}{v}\right)' \text{ được: } y' = \frac{(1+x)' \sqrt{1-x} - (\sqrt{1-x})' (1+x)}{(\sqrt{1-x})^2} = \frac{\sqrt{1-x} - \frac{(1-x)'}{2\sqrt{1-x}} \cdot (1+x)}{(1-x)}$$

$$= \frac{2(1-x) + (1+x)}{2\sqrt{1-x} \cdot (1-x)} = \frac{3-x}{2\sqrt{1-x}(1-x)}.$$

i) $y = \sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x}}}$. Đầu tiên áp dụng \sqrt{u} với $u = x + \sqrt{x + \sqrt{x}}$

$$y' = \frac{1}{2\sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x}}}} \left(x + \sqrt{x + \sqrt{x}} \right)' = \frac{1}{2\sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x}}}} \left(1 + \frac{1}{2\sqrt{x + \sqrt{x}}} \cdot (x + \sqrt{x})' \right)$$

$$= \frac{1}{2\sqrt{x + \sqrt{x + \sqrt{x}}}} \cdot \left[1 + \frac{1}{2\sqrt{x + \sqrt{x}}} \cdot \left(1 + \frac{1}{2\sqrt{x}} \right) \right].$$

k). $y = \frac{4x+1}{\sqrt{x^2+2}}$ (áp dụng u chia v đạo hàm)

$$y' = \frac{(4x+1)' \sqrt{x^2+2} - (\sqrt{x^2+2})' \cdot (4x+1)}{(\sqrt{x^2+2})^2} = \frac{4 \cdot \sqrt{x^2+2} - \frac{(x^2+2)'}{2\sqrt{x^2+2}} \cdot (4x+1)}{(x^2+2)}$$

$$= \frac{4\sqrt{x^2+2} - \frac{x}{\sqrt{x^2+2}}(4x+1)}{x^2+2} = \frac{4(x^2+2) - x(4x+1)}{(x^2+2)\sqrt{x^2+2}} = \frac{-x+8}{(x^2+2)\sqrt{x^2+2}}$$

l). $y = \sqrt{\frac{x^3}{x-1}}$ (Áp dụng căn bậc hai của u đạo hàm).

$$y' = \frac{1}{2\sqrt{\frac{x^3}{x-1}}} \cdot \left(\frac{x^3}{x-1} \right)'$$

Ta có: $\left(\frac{x^3}{x-1} \right)' = \frac{(x^3)'(x-1) - (x-1)' \cdot x^3}{(x-1)^2} = \frac{3x^2(x-1) - x^3}{(x-1)^2} = \frac{2x^3 - 3x^2}{(x-1)^2}$

Vậy $y' = \frac{1}{2\sqrt{\frac{x^3}{x-1}}} \cdot \frac{2x^3 - 3x^2}{(x-1)^2}$.

m). $y = \sqrt{(x-2)^3}$. Đầu tiên áp dụng $(\sqrt{u})'$ với $u = (x-2)^3$

$$y' = \frac{1}{2\sqrt{(x-2)^3}} \cdot \left((x-2)^3 \right)' = \frac{1}{2\sqrt{(x-2)^3}} \cdot 3 \cdot (x-2)^2 = \frac{3(x-2)}{2\sqrt{x-2}}$$

n) $y = (1 + \sqrt{1-2x})^3$. Bước đầu tiên áp dụng $(u^a)'$ với $u = 1 + \sqrt{1-2x}$

$$y' = 3(1 + \sqrt{1-2x})^2 \cdot (1 + \sqrt{1-2x})' = 3(1 + \sqrt{1-2x})^2 \cdot \frac{(1-2x)'}{2\sqrt{1-2x}} = \frac{-6(1 + \sqrt{1-2x})^2}{2\sqrt{1-2x}}$$